

ספריית ה"מרכז לענייני חינוך" קלז

כעבור שנה וחצי, כתב לו הרבי בכ"ח מנ"א תשי"ג (ח"ז אגרת ב'ריג):

בודאי למותר לעוררו, אודות מה שדברנו כ"פ, שבהמקומות שמבקר יחקור אפשר ישנם בהבתי כנסיות או גם אצל פרטים ספרים שאין להם צורך בהם, וכאן אינם נמצאים. ובמקום שנחוץ יש לומר להם שיכולים להחליפם בהספרים שהדפסנו כאן.

ובכ"ב תמוז תשט"ו כתב לו שוב (ח"א אגרת ג'תרנח):

בודאי למותר לעוררו עוה"פ [עוד הפעם], במה שנדבר אתו בנוגע לאפריקה לפני שנתים, שכדאי לחפש ספרים בלתי מצויים או גם כתבי יד המתגלגלים אצל יורשים או גם בבתי כנסיות כאבן שאין לו הופכים, ולשלחם לכאן. ובמקום הדרוש להחליף זה בספרי הוצאת קה"ת.

בקין תשי"ב נסע ה"ר שלום שי' חסקינד בשליחות לאה"ק. בא' מנ"א כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א על ידו לאנ"ש באה"ק (ח"ו אגרת א'תשמג):

מחפש הנני למלאות את הספרי' שלי גם בספרי המחברים הספרדים ובספרי קבלה הן מהספרדים והן מהאשכנזים. מובן אשר מוגבל הנני ביותר באמצעים לקנות ספרים אלו, וכיון שבאה"ק ת"ו נמצאים כמה מחברים וכמה ספרים מסוג הנ"ל ומהם אשר מונחים בבית אנשים פרטים או גם בבתי כנסיות ואין להם הופכים ומשתמשים בהם, הנה הייתי מכיר תודה אם היו משתדלים אוסף ספרים אלו ולהמציאם לאט לאט אלי.

ובאלו המקומות שאי אפשר יהי' להשיג בתור תשורה להספרי' שלי, הנה יש להציע להחליפם על ספרי הוצאת קה"ת. ולהעיר בזה אשר כמה ספרים מסוגים אלו הובאו לאה"ק ת"ו ע"י העולים הספרדים מצפון אפריקה, תימן פרס וכו', וכן נמצאים בין הספרים שנצולו והובאו מאשכנז פולין וכו'.

וממלא הנני את ידו בזה להודיע ע"ד בקשתי זו כנ"ל, לכל אלו השייכים בזה. תודתי נתונה לו מראש על ההודעה והעיקר על הביא הענין מהכח אל הפועל.

אופן משלוח ספרים אלו, הנה אפשר לשלחם לאט לאט, ובטח בלא"ה לא ישיגו את כל הספרים בבת אחת.

ולאלו שצריך לכתוב להם מכתבי תודה ע"ז הנה בטח יודיע ובל"נ יעשו את זה.

באותה שעה היה ה"ר צבי הירש שי' חטריק בשליחות בברזיל. בו' שבט תשי"ג כתב לו כ"ק אדמו"ר שליט"א (ח"ז אגרת א'תתקצט):

מטובו להתעניין אשר אפשר נמצאים בבתכ"נ או גם אצל יחידים ספרים בלתי מצויים, או גם כתבי יד ובפרט מספרי הספרדים שאין משתמשים בהם, ואז כדאי שישלחום לכאן. ואם ידרשו, יש להחליפם על איזה מהוצאות קה"ת הידועים לכם.

בי"ג ניסן תשי"ג כתב אל עורך כתב-העת „הספר", ר' צבי הרכבי (שם אגרת ב'עח):

במענה על שאלתו, הנה מעוניין אני בכל עניני דפוס שיש להם איזה שייכות ליהודים ויהדות. וכבר נהגו רבים ששולחים להספרי' שלי מכל הנדפס על ידם או היו"ל על ידם. ואף שאין אצלי קופה להוצאה ע"ז, אבל הספרי' שלי מחליפה למי שרוצה בזה על הספרים הוצאת קה"ת.

אגרות רבות בתוכן דומה נכתבו גם בשנים הבאות. ראה לדוגמה חי"ב אגרות ג'תתעז. ג'תתקכ. חי"ג ד'שלב. ד'תסג. ד'תתרפה. חט"ו ה'שצב. ה'תקי. ה'תקסג. ה'תרסז. ה'תשיא. חט"ז ה'תשצט. חי"ח ו'תתכד. חי"ט ז'רנט. ח"כ ז'תמו"ז ועוד.

* * *

בכל האגרות האלו מבקש כ"ק אדמו"ר שליט"א מאת שליחיו ברחבי תבל, פעם אחר פעם, שישתדלו להשיג ספרים עבור הספריה הזאת. באגרות אחרות אף מבאר את הנחיצות בזה „כיון שהספרי' שבכאן הוא ענין של רבים". כך כתב בד' תשרי תשט"ו אל ד"ר אברהם גולדברג (ח"י אגרת ב'תתקסה):

הספרי' שלי מקבלת ספרים ממחברים וממוסדות. כיון שלרגלי עבודת המוסדות חב"ד אשר כאן וכן עבודתי אני, משמשת ספרי' זו לתועלת הרבים, ובמילא רבים מעונינים שימצא בה הספרים וחוברות שמו"ל.

ובכ"ח תשרי תשט"ו כתב אל הרא"ח שי' גליצנשטיין (שם אגרת ב'תקפט):

מהראוי הי' שהמחברים ובעלי המאמרים שבא עמהם בקישור יסביר להם שהספרי' שעל ידי הרי היא ג"כ תועלת הרבים ובמילא כמה מטובי המחברים ובעלי מאמרים שולחים אלי' המו"ל (מובן שבתור גומלין יש — כשירשו — להחליפם על הוצאת קה"ת) בכדי שימצא בספרי' זו גם חוות דעתם ועניניהם הם.

וכעין זה באגרות רבות של השנים הבאות. ראה לדוגמה חי"ג אגרת ד'תקסט. חט"ז ה'תשצט. חי"ז ו'קפו. חי"ט ז'רנט. ועוד.

בקיץ תשי"ד נסע הרב בנימין שי' גורודצקי, בא-כחו של הרבי, לארה"ק. בכ"ד תמוז כתב אליו הרבי שליט"א (ח"ט אגרת ב'תתכו):

בודאי ידוע לו ע"ד מוסד הרב קוק שמדפיסים ספרים, וכן קשור עם זה הוצאת הירחון סיני שרובו מוקדש לענייני הלכה ואגדה. כשביקר [המזכיר] מר [ניסן] מינדל שי' אשתקד באה"ק ת"ו בקשתיו שיבוא בקשר עם הנהלת מוסד הנ"ל ויסדר שישלחו להספרי' שלי את היו"ל על ידם, והעיקר גם מה שהו"ל עד עתה, כיון שהספרי' שבכאן הוא ענין של רבים, ומובן שאין קופה לשלם בעד הספרים, ומובן ג"כ שישלחו להם מהוצאת קה"ת אם ומה שידרשו.

לצערי לא עלתה זה ביד מינדל שי', אף שהתראה עם איזה מההנהלה, באמרם לו שאין זה מנהגם ואין דרך אלא לקנות מאתם כו' וכו'...

כדאי הוא שבשהותו באה"ק ת"ו יודע במי הדבר תלוי, כי בלי ספק שבהסברה המתאימה יסכימו על הנ"ל. ומובן שהוצאות המשלוח דהוצאותיהם הקודמות, שבטח יעלו לסכום נכון, יש לקחת ע"ח אגו"ח וכיו"ב [כנראה הכוונה שיוקחו מעות אלו מקופת אגו"ח בארה"ק, על חשבון המל"ח].

ועל דרך זה יש להציע לשאר המו"ל באה"ק ת"ו ובפרט להוצאת תרביץ (שהיא המו"ל ספרי מדע), ההו"ל שע"י האוניברסיטה וכו'.

בהמשך לזה כתב אל הגרש"י זוין ב"ג מ"ח תשט"ו (ח"י אגרת ג'כו):